

Sy-li spěwať,
Pilnje dželať,
Strowja će
Swójbny statok,
A twój swjatok
Zradny je.

Za staw sprócný
Napoj mócný
Lubosć ma;
Bóh pak swěrný
Přez spar měrný
Čerstwosć da.

Njeh ty spěwaš,
Swěrnje dželaš
Wšedne dny;
Džeń pak swjaty,
Duši daty,
Wotpoćń ty.

Z njebjes mana
Njeh či khmana
Žiwnosć je,
Žiwa woda,
Kiž Bóh poda,
Wokřew će! F.

Gserbiske niedźeliske łopjeno

W Budyschinje

12. februara 1933

Bauzen

Niedźela Septuagesima.

Mat. 20, 1—16.

Pola hwojateho Łukascha namaſamy ſchtyri wulke powědania, kotrež drje tež „přichirunanja“ rěkaja, woprawdže pak něšto se žiwjenja w Božim kralestwje powědaja, bjele wšeho přichirunanja. Ješuſ powěda, kaſ ſmilny Samaritiſki pomha, kaſ ſo nan nad ſhubjenym hynom ſmili, kaſ khudy Qazaruſ, ſe ſmjercze wumoženy, ſbóžnje domoj čehnje, kaſ ſprawnje ſo zloniſ přehed Bohom modli a hnadu namaſ. Taſ Ješuſ hwoju wučzbu ſarijeſkeje myſli napřehčiwio ſtaji, a to taſ žiwje, jaſnje, móžnje, ſo jeha ſłowo bjele wšeho dohnywa. Saměſcze, wón wučzeſche móžnje, a jeha wučzba hwoju bóžſku móž na wšče čaſny wobkhowa.

Woprawdžite přichirunanje wo potajniſtwje Božeho kraleſtwa je ſo dženska tndženja na klětkach wuložowało. Kaſ ratať njerjad w přehěny radny njewidži a tola přichiladowač dnyrbi, kaſ njerjad i přehěny ſobu naroſcze, taſ ma w Božim kraleſtwje mudroſć kņežic a ſčěrpliwoſć, hdyž niſ jeno dobre hynjo, w znyrwjach wuſywane, ſkhađza, ale přehzo tež ſchłódnje wučzby mjes wěrjazny hwoju móž jewja. To je w tutym přichirunanju zyle jaſne: runje kaſ na polu je w njebjekim kraleſtwje.

Bóle potajna a ſkhowana je Ješuſowa wučzba w přichirunanju wo winizy a džekaczerjach, wo kotrymž ma ſo dženska předomac. Tu je kņes, kotryž na wurjadne waſhne džekaczerjow wabi a na kotrymž ſo džiwamy, ſo wón mſdu wuplaczić njekafa, kaſ po wučzinjenju hēbi džekaczerjo ju zadac móža, ale po dobrocze, taſ ſo ſo ſa wulkoſczu próžy njepraſcha. Jeno tym, kiž ſu zny džeń džekali, wón po prawdoſczi dawa, niſ něšto wjazny, niſ po dobrocze kaſ pola tamnyh. Tuž tež wo morkotanju džekaczerjow hynſchimy, na ko-

trež ma kņes hwoje wotmoſtwjenje. Wón je ſam chyn, ſo dnyrba wſchitzy přichiladowač, ſo poſledni tež poſnu mſdu kaſ na zny džeń doſtanu, a morkotazny wón praſi, ſo jim ſchwidny njecžini, ſo ma móž čžinić, ſchtož chze ſe hwojim a ſo njeſmēdža hroſnje hladac, ſo je taſ dobrocžiwny i dru-himi. Poſledni ſu najprjedy doſtali, a to wjazny, přēni ſu napoſled doſtali, ale niſo wjazny. S tym je přichirunanje hotowe. Ješuſ pat i přichirunanju wěrnosć Božeho kraleſtwa přichipomni. Taſ budza poſledni přēni a přēni poſledni, přichetož wjele je powolaſnyh, ale mało je wuſwolēnyh. Tole potajniſtwa chynſche kņes Ješuſ i tym roſjaſnic, ſo přichirunanje powēdajche, w kotrymž kņes zyle hinať čžiniſche hacž je porjad abo prawn w hoſpodaſkim žiwjenju.

Tohodla pak njetrjebamy ſa wopacžne wobhladowac, hdyž tež ſa hoſpodaſke žiwjenje a to ſa ſadzerženje kņeſa a jeha džekaczerjow i tajleho přichirunanja něšto nawuſnjemy, mjenujzy ſo dobrota je wjazny hacž prawdoſczi doſtanje. Tuž woſebje ſa naſche čaſny, w kotrychž je telko morkotanja tež přehčiwio duſchnym kņežim, tole přichirunanje wulku wažnoſć ma. Ješuſ wučzi tu ponižnoſć, ſpokojnoſć. Ale tež luboſć wón tu wučzi: kņes w přichirunanju chze tajkim, kiž ſu doſho hjes džela byli, telko dac, ſo njetrjebaju hłódní być. Skóncžnje tež Ješuſowa myſl wo bohaſtwe něšto ſa naſch čaſ jara wažneho přichinjeke: winizať dnyrbi w dobrnyh hoſpodaſkich wobſtejnoſczech być, hdyž chze prawje wjele džekaczerjow ſwolac a wjazny dac ſa mſdu hacž po wučzinjenju.

Taſ je Ješuſ nimo něotreje winizy ſchoť a hēbi na to myſliť, kaſ móža džekaczerjo luboſć hwojeho kņeſa ſhonić. Prawa wobſedzerja a prawa džekaczerjow ſo ſnjekeja tam, hdyž bohabojosć zny lud napjelnja. Tam ſu tež dobre hoſpodaſke wobſtejnoſcze. Nowy pobožny duch dnyrbi kņežic.

To pač pšchi tutym pšchirunanju tač rjez pšchipóbla prajimny. Pšchetož nětko mamy hišće hłownu wěrnosc pntacž, kotrejež dla je Ješuž tole pšchirunanje tworik. Sdnž je Ješuž bebi wučomnikow i prosteho luda wuśwolik, ku fariŕejšy pšchecziwo njemu morkotali, fariŕejšy, kiž cžaž žiwjenja se kwjateho pišma wuknychu. Tu ma Ješuž kwjateho wuśwolennych wučomnikow we wučomaj, kotřiž jenož něšto lět w jeho wučbje stejachu. Powołannych je pšchezo wjele, hdžež wot ŕastarŕta ŕo do fariŕejŕeje wučbny cžišćeža. Ale Ješuž i nich bebi njeje žaneho wuśwolik. Wŕchak ŕu jeho wabjenje wŕchitžy wotpoŕasali. Tuž dyrba pŕchihadowacž, tač knjes Ješuž tutym poŕelbnim kwjatu dobrotu pŕchiwobroczi. Esu po jeho wuśwolenju prěni w njebeŕskim kraleŕtwje. Sšto je ŕbóžnik ŕo prózowač, iich prawje wjele, haj wŕchitŕich dobnycž, wabicyž, powołacyž! Ale jeno mačo je iich namakač, kotrynčž móžeŕche bebi wuśwolicž. Ješuŕowi wuśwolenni ŕu wŕŕočo poŕbėhnjeni mužojo, woprawdže prěni na wŕchėm kwėcže.

Sšto nětk w našchim cžažu prajimny wo prěnich a poŕlednich, wo powołannych a wuśwolennych? W Ješuŕowymaj wučomaj je wuśwolenny, ŕchtož ŕo ŕprawnje k njemu wobroczi, we wėrje ŕteji a wutrobu ma ŕa Bože kraleŕtwo, to rėka ŕo móže Ješuž jeho we kwjatej winizy trjebacyž. Sacyž wón tam wjele doŕonja abo mačo, jeno ŕo kwėrny namakany budže, to je mėra w Ješuŕowymaj wučomaj. Tač je w kóždej wóŕŕadže mnoho tajŕich, kiž ŕu pŕchi wŕchej ŕhudoŕbe a niŕŕoŕcy w njebeŕskim kraleŕtwje prěni. Tež na miŕijoniŕŕich polacy je wŕchudže wjele poŕlednich, kiž ŕu ŕo hačle nětko wobroczi, ŕu pač prěni we kwjatej noweji wėrje a luboŕcy porŕno mnohim w ŕarŕych ŕŕheŕcziŕŕŕich krajač, w kotrynčž je žyrŕej dodžeržana a ŕara, hdžež ŕu ludžo na kraŕnoŕcy wėrny ŕa pomnili, hdžež njewėdža, ŕchto to rėka, wot Khrŕŕtuŕa wuśwolenny byčž a ŕbóžny. Samjeŕ.

ŕŕi rowny.

Tež rowny ŕu ŕnamjenja našcheho cžaža. W tutnych dnjač ŕu ŕažo dyrbjeli rŕcy wŕchelke rowny, kiž ŕu ŕnamjenja našcheho cžaža: ŕtačzenjo bechu ŕtačzanow našcheho kraja morili.

Ale to njebe to prěnje. Morili bechu do toho abo kwjertnje ŕranili bohabojoŕcy, wėru, pobožnoŕcy w ludu a kraju; i tym bu kwjertnje ŕranjena tež kwėra, niž mjenje tež ŕnjeŕliwoŕcy, luboŕcy, mėr mjes jenotliwymy a w jenotliwymy. Sdžež je kwjercž, tam je pŕchezo dženjenje. Sdžež je wėrny kwjercž, tam dženili ŕo cžlowjek wot Boŕa a je tač duchownje morŕny; tam dženili ŕo cžlowjek tež wot Božeho žohnowanja, kotrež je nam wŕcho, a dženili ŕo tač wot wėrneho ŕboža.

ŕŕi rowny, kotrež rŕjachu ŕa jedŕny tydžen na jenym kėrchowje jedŕny pŕchi druhim, kwėcža tač prawje doraŕnje wo tajŕim njeŕbožu — a ŕbožu. Sbožo je tež dženka hiŕŕe mjes nami, ale jenož tam, hdžež je žiwjenje, wėrne žiwjenje, žiwa wėra, wėra, kiž je žiwe hromadubycže cžlowjeka i Bohom. So pač dwaj rowaj wo kwjerczi kwėcžitaj a jedŕny i tutnych tŕjoch jenož wo žiwjenju — abo hinač: ŕo dwaj kwėcžitaj wo njeŕbožu a jedŕny wo ŕbožu — to je ŕažo ŕnamjo našcheho cžaža.

Wŕchitžy cži tŕjo, kotrynčž tam jenego pŕchi druhim poŕhrjebachu, bechu młodži. Ale tač wŕchelafore be iich wumrėcže — ŕkónczenje iich žiwjenja! Do prěneho i tutnych tŕjoch rowow poŕhowachu 23lėtneho muŕŕŕeho. Wón be w ŕuŕodnej wŕy ŕabik kwjatu njewjeŕtu. Po tym be ŕo wobwėknęł. W kŕecim rowje leži cžėło 21lėtneje holzy. Wona be do bróžnje ŕchła po kwjato. Dobelž ŕo njebe ŕa poł hodžiny hiŕŕe ŕa-

ŕo pŕchilŕchła, dženju ŕa njei pohladacy a namakaču ju wobwėknjenju na ŕchodže. Wona be kwjatej ŕaŕhijač wŕŕa a ŕo wobwėknęł. Cžehodla, žadŕny cžlowjek njewė. A mjes tutymaj row 25lėtneje holzy. Wona be na pluzi kthora byla, kwjatu kthoroŕcy pač ŕcžėrpliwa wjeŕla, pŕchezo proŕcho, ŕo by Bóh tón Knjes i pomhač ŕcžėrpliwe cžaŕacy, doniž bebi po nju njepŕchidže. Wona be cžiŕche a rad wumrėła, ŕo kwjatej; wona be dže kwjateho Sbožnika wohladač, kiž jej kthiwaŕche; pėrne a lube to cžlowŕŕe dženjo, — piŕche diaŕoniŕa.

ŕŕi rowny. Jenajke ŕu po ŕdacžu, — a tola tač wŕchelaŕe te žiwjenja, ŕa kotrež ŕu wone poŕledni ŕemŕŕi pomnik. Snamjenja našcheho cžaža. —

Tež ŕobu na pucž.

Kralowa Luiza praji nam se kwjatej „kwjatom na pucž“: „Wŕchewidžimoŕcy naž wjedže“ — abo kač ŕu Sŕerbja tež ŕwucženi prajicy: „Bože prjedŕwidženje naž wjedže“ — Góttliche Vorŕehung. — Njebudže drje niŕkoho mjes nami, kotrynčž njeby tutu wėrnosc se kwjateho naŕhonjenja mohł wobkručicyž. Kthudny a bjes najrjeŕŕŕeho naŕhonjenja je tón, kotrynčž njewė, njepomni tajkeho naŕhonjenja.

Stajimny tu jene: Mohli naŕtajnje wo tym kwėdcžicyž. Sšto i cžitarjow chžnył nam tajke kwėdcženja se kwjateho žiwjenja abo se žiwjenja druhich podacy ŕa našche kopyėtko? To by kwjaba byla ŕa iich wjele a na iich wjele.

Be pobožny hórnik. Tutón by pŕchi wŕchėch njeluboŕnoŕcyž žiwjenja prajil: „Wŕchitko ma nam k lėpŕchemu kwjacyž.“ Wón wjedžeŕche dže, ŕchto Rom. 8, 28 ŕteji. Ras rano be w kwjatej cžažu k jamje pŕchilŕchol, ŕo by ŕobu i druhimi do hłubiny ŕemje na kwjate dženjo jėł. Ssobudžėlaczerjo a tež hórniŕŕi dohladnič bechu hižo w korbje, tu wutorŕny nadobo pŕnył našchemu hórniŕej wobjed — khlėb a mjažo — i ruki a bežeŕche precž. Sórnik ŕa nim.

Dohladowač nočnyŕche i druhimi cžaŕacy, doniž by pŕa doŕcžahnył a jemu wobjed ŕažo wŕŕ. Wón ŕawoła na hórniŕa: „To wŕchak dyrbi tebi tež k lėpŕchemu kwjacyž!“ a puŕchcyž ŕo i druhimi w korbje do hłubiny.

Tola nadobo ŕo powjas roŕtorže a wŕchitžy, kiž w korbje bechu, padžechu nětko ŕa metrow do hłubiny — a bechu wŕchitžy morwi.

Pobožny hórnik be wukhowany. Tež tole ŕpodžimne kwjacyž je jemu k lėpŕchemu. — Wŕchewidžimoŕcy Boža. —

Sa i prof. Arnoschtom Muŕu.

Wótcziŕŕŕa modlitwa kwėrny a pobožny Sŕerbom.

Božo našchich wótzow, kralo njebeŕow a ŕemje, k Tebi ŕo pŕchibližujemy se kwjatej horzej modlitwu ŕa ŕbože kwjateho wótzneho kraja a kwjateho kwjateho naroda.

Twoje kwjate žohnowanje, miŕoŕcyžimny Božo, je dotal wotpočžowač na našchim kwjate wótznyim kraju, ŕa to ŕo Tebi poŕornje džaŕujemy a proŕnyimny i žylej horzotu kwjateje duŕche, ŕo by Twoje kwjate žohnowanje nad našchej lubowaney kwjatej Kužizu dale wotpočžowač, doniž budža ŕtač a ŕo ŕelenicž našche hory kužiske, a ŕo by njewopuŕchcyžilo našch drohi kwjate lud, doniž Sprijewja wot našchich lėŕoŕnych horow pŕches plódnny hórŕatny kraj a cžichu ŕpoŕojnu holu kwjate pluŕŕotaze žolŕny ponježe do ŕelenny kwjatej Włotow.

Twoje kwjate žohnowanje, Knježe Božo, njech ŕo wuŕŕije do domow bohatny, ŕo by tam nuŕlo wutroby k dobrym ŕkutkam a k kwjate, a njech njemjenje ŕo proha kthudŕch-

teje křezki, so by wošbožiko jeje wobndlerjom, kiž maju w njej kwoje jenicžke bohatstwo, a njed pšchimnje so tež tych wbohujškich, kotřiž njewědža, hōže bychu kwoju hłowu položili.

Njewopuščez, Knježe Božo, tón lud, kotrehož krej je naša krej a kotrehož pukot wutrobny je našeje wutrobny pukotanje, škituj jón a šakhowaj jón pšched wšitkim šym a pšched wšchemžkuli škaženjom čžela a duške, wožebje pšched lichowarštwom a ščžuwaništwom njepšhecželow, a popšchej jemu, so by w došpołnej pšchesjenošči, bratrowškej lubošči a wobštajnem měru jenicžny pytał a namatał kwoje šbožo.

Wubudž a šapal, Knježe Božo, w našich wutrobach, we wutrobje zŕleho šerbškeho luda prawu a čžistu lubošč k wótznemu krajej, njed wšitzy lubujemy kwoju rōdnu semju jako kwoju macžerku a rodžicželku, so kmy kōžny wokomik hōtowi, wšče mozy čžela a ducha, kwoju wutrobu a kwoj rošum zŕle jeje šlužbje pošwjecžicž.

Roškwěcz a rošhrěj š Twojej lubošču, Knježe Božo, tež wšče šabŕudžene duške, kotrež so hańbuj a rěcz kwojeju štaršheju a njecžicža a njewaža tuto drohe kubło a wotšasane našich wótzow, pšchijedž je k wutrobje našeje šhromadneje macžerje a ščžin š nich jeje poradžene džecži.

A tak š rožu Twojeho Bōjškeho žohnowanja, wšcheho možny Božo, ščžedrie potrjepjena budže naša šerbška narodna semja roščžewacz w mejškej krašnosč, šeleny wěnz kuziškich horow budže tak jeje drohotna škota křona, šchepotaza čžemna hola budže jeje bohata kudžerina a šlēbrožolmjaža Špriewja š mjenšchimi rěkami a rěczkami po bohu budže jeje luboŕny šwjašt šwjašowazy našu šhromadnu wótčžinšku lubošč, a hōnž budžemy w bratrowškej pšchesjenošči dželacz nutškach w domjaznosč a wonkach na poli, we wŕškich burškich dworach a we niškich dželaczerskich křezkach, w zŕtwi a šhuli, na wšach a w městach, w Hornjej a w Delnej Łužicy, potom budže so, Knježe Božo, š Twojej wótzowškej pomozu naš šerbški narod mjes druhimi narodami šažo wušanjenecž je kwojej kšhesčžijanškej lubošču a wěrnej bohabojošču, se kwojej woprawdžitej pokornošču a bohupodobnej pilnosč.

O daj, dobrocžiny Božo, so bychmy my byli we kwojim wótčžinškim šutkowanju pycha kwojeje rōdneje semje, našeje šerbškeje Łužicy, a so bychmy šebi tak šašlužili čžicheho wotpocžinka w jeje klinje, a popšchej nam we kwojej mišošči, so bychmy my š hješhrěšchym a pšchikladnym kšhesčžijanškim žiwjenjom w tutom kraju dozpečli hōdnošč, jōnu štipicž do njebiež, do raja wšitkich narodow zŕleho křwěta.

Šamjen.

E. M.

*

Tak je so naš wótčžinž Muka modlił. Tak škōncži tež hōdownu šrijedu k. štud. direktor D. Wicžas-Stollbergški kwoju rěcz, š kotrež we wožebitej šhromadžišnje Macžizy Šserbskeje wopominajše a čžesčžowajše šlawneho wulkeho a woporniweho kyna našeho šerbškeho luda. Kjana licžba Šserbowkow a Šserbow — njed tež mohla wona zŕle wěcže hiščeje wjetšha bncž pšchi wažnosč, kotruž je mē a ma a wobšhowa Arnošt Muka ša mały šerbški lud! — bē pšchishla na tutu hōdownu šhromadžišnu, kotruž bē naša Macžiza Šserbowka, š kotrejež čžestnym pšchedkndu je Muka byl, wēnowala zŕlu ša čžesčžowaze wopominanje Muki, kotrehož wulki wobras naš, rjenje wudebjeny, štrawješe. Š jeho pšchuwuŕny bē pšchitomna wožebje jeho knjeni mandželška.

Pšchedknda Macžizy Šserbskeje, k. juštizny rada dr. Herrmann wušbēny š křōtkim šłowom pšchi špocžatku wožebity šamer a wožebnu wažnosč šhromadžišny, špominajo na Muku

a jeho wožebitošč ša naš lud, a špominajo tež na to, so je nam Šserbam štruchle lēto 1932 šo škōncžejo wšalo drugeho wjelešašlužbneho wótčžinža: kanonika Žura.

Šswjatocžnosč šama šabēny so š hudžbu ša hužle a šlawēr, kotruž je naš hudžbny mištr k. direktor B. Krawz wēnował wudowje droheho njebočžicžkeho. Šo njej mēješe k. štud. direktor Ota Wicžas wopominanišu rěcz, w kotrež nam poša wulke šašlužby, hōbrške džēto a nadobnu woporniwošč njebočžicžkeho ša naš šerbški lud. Ši wulke wšcho wobknežaze pocžinki pšchi tym wušbēny: pilnošč, křwēr, šprawnošč. Zŕle šopizy pižnyh džētow: nastawkow, špišow, knihow, a Šserbski Dom a to, so naš lud tu tajki hiščeje je w kwojim narodnym žiwjenju — to wšcho a drugeho wjaz křwēdcži wo tym. — „Špi w dobrym mērje“, kompoziciju B. Krawza pšchednješchitaj k. direktor šam a k. konzertny mištr Wondruška jako došnył tuteje rěče. Knežna Šreishlagez šanješy Mufowej pēžni: „Šedženje“ a „Šōlžowe kralestwo“ a kn. Ema Krawzež Mufow: „Womčžerjom špēw. K. B. Krawz, kiž je tež tute pēžnje škomponował, pšchewodžēše na šlawērje. Knežna Š. Wjecželiz pšchisamkny šo š rezitaciju nēkotrnyh Mufownyh pēžni š młodnyh lēt.

Šo wutrobnyh šłowach knjeni Mufowej wēnowanyh škōncžichmy šwjatocžnosč š 5. šchucžku našeje narodneje hymny:

Čžazo pšchichodny,

Šakčžej radošny!

Ow šo bychu š twojeho

Klina wuškli mužoj,

Šōdni wěcžnoš' wopomnjecža!

Šo by šo nam tuta nadžija a prošwa dopjelnika! Še Muku kmy wjele šhubili! Njed Bōh špožči, šo nam to pšchichod šažo naruna.

Šyršej a štat.

Konfirmacija. Došel šu Šutry lēška pošdže, je šakše krajne konsistorium do toho šwoliko, šo mōžēja duchowni wšchudžom tam, hōžež dŕrbja džēcži k 1. haprleje do wucžby abo šlužby, hižo njedželu Łaetare konfirmirowacz. Šdžež pał je nētak mōžno, dŕrbi konfirmacija na njedželi Šalmarum wotšacz.

Š šakškim krajnym konsistoriju je šo pšchemējenje štało. Tajny konsist. rada D. Hempel je na wotpocžink šchōł. Ša jeho našlēdnika bu wŕšchšchi zŕrtw. rada dr. phil. Šchrōder nētkle šuperintendent w Kamjenzu, wušwoleny.

Do šakšeje šynody bu tež šarač Štamm w Šautžschu pola Šipška wušwoleny. Wōn je jako Wōšporški šarač pšched wjazny lētami hižo Łubijški wotrijež w šynodže šastupował. Šarač Štamm je tež šamolwity redaktor zŕrtwinškeho tŕdženika: „Šachšisches Kirchenblatt“, kotryž šo w Šerrnhucze čžihčži.

Štat. „Wona wošnje kšhesčžijanštw ša bāšis našeho zŕleho moralneho žiwjenja“, tole wupraji nowa wŕšchnošč džēn 1. februara. To rēka: kšhesčžijanštw dŕrbi bncž šaklad a šažōž zŕleho šnutškowneho a tež zŕleho šwonškowneho žiwjenja našeho luda. Wulke to šłowo a šlubjenjom pošne! A dopjeljenje a žohnowanje a tak šbožo njewuštanie, hōnž šo wšchitzy, wŕšchnošč a lud, wjednižy a štačženjo, šažōža na tuto šłowo a w mozy kšhesčžijanškeje wēry šutkuja a džēlaja! Derje nam tuž tutoho šłowa! Ale nētk tež do šutka! A tutōn šutk šapocžej kōžny šam pšchi šebi! A kōžny dom, kōžda křwōjba niž mjenje! Wšchudžom budž kšhesčžijanštw šažōž a pucžnik! Šakle potom, hōnž tole budže wērnosč, budže mōž bncž kšhesčžijanštw tež šažōž a pucžnik w ludu kra-

ja, štače! Šakle potom je tež tu šalož, na kotrymž so wšča kwerne próza radži tak, so nastawa nowe wěrne žiwjenje, nowe wěrne šbožo. Ta wšchnošć, kotraž so na tutón šalož staji a w mozy kšesćizjansktwa skutkuje a sa tym steji, so to tež w ludu a kraju tak, budže i tym ludom, kiž na tutym šaložku kwoj nadawł dołonja, wobštacž a dohncž. —

Wšchelafe i blifka a daloka.

S wožadom. Tež w našich wožadach so gripa šchěri, ludži trachjo. Šacžrunje njeje tak štrachna a morjaza kaž we druhich lětach, žada šebi tola šmjertne wopory. Tak bē jich — jelišo je nam prawje prajene — w Budešteržanškej wožadze nadobo 7 cželow. Njemějmy gripu sa lohku šhorošć. Šchtóž ma hewak hižo nēkajše cžerpjenje, sa toho móže gripa jara štrachna być, kaž tež tehdy, hdyž so jej nēšyto pšchida. Tohodla budžmy wobhladniwi a cžiamy i cžajom nēšyto. Najlěpšichi šrědk budže drje poczenje a cžopke ložo. Dalšich pšchihodnych šrědkow so wšchudžom došć porucžuje, tež wot šawěšćerjow. Kaž drohe a wulke kublo štrawota je, štrawny hušto došć njewopomni; šhorny hušto došć bologstnje šacžowa, so je jeje pšchemało hladał, so je šebi ju pšchemało wažil.

S Runnerwitz so pišče, so je tam a we wošolinje žyly mužiki wošolo šhodžik a pišma sa mišionstwo pšchedawał. Pšchi tym je wudawał, so jecho wožadny šarač ščele, haj rēka šamo, so je wopišmo sa to pošasował. Jelišo je tajšeho mēl, je tuto wopacžne bylo. — Štajimy tole tu šobu nuts, dofelž móže so tole wšchudžom wošpjetowacž. My šmy drje wšchudžom tak dalošo, so šararjo dozyla žylym žane tajše wopišma njedawaja a jich tež hewak do domow njescželu. — Šdobom budž pošasane na druhich wošolonoscheryow a wošolocžaharjow, kotřiž wot šektow pšchilhadžeja pjenješy šberacž a špišy pšchedawacž. Kaž je móžno, so wožadni tutym hišće pjenješka dawaja, hdyž tola tu pjenjes njeje a hušto tam pobrachuja, hdyž dnyrbja date być? A nimo toho šu tute pjenješy šektam date tola napšchecžiwu žyrkwi a wožadze a daricželej naložene; pšchetož tute šekty wojuja i tutymi pjenješami pšchecžiwu žyrkwi a wožadze a tak pšchecžiwu kōždemu jenotliwemu!

S Lubijšćeje wošoliny. Pšchego bóle jemi so tu žiwe hibanje, kotrež wukhadža se šjednocženstwa „Evangelischer Bund“. Niz jeno w mēšće Lubij, ale tež we wošolinje šhromadžuje wono Evangelškich do šhromadžišnow wšchelašeho wuhotowanja, tak njedawno w Ebersdoržje. Pod šwojim pšchedžydu š. štud. radu Wallensteinom bē „ludowy wječor“ wuhotowało, kotryž bē tež derje wopytany, kaž šu tež wuhotowanja w Lubiju derje wopytane byle. Šlowny pšchednošć mēješče š. šuperintendent Jagš, kotryž je tola šdobom pšchedžyda krajneho šwjaska „Evangelischer Bund“ sa žyly Šakšu. Wješelimy so tutoho hibanja a toho, so mamy jecho šakšeho wjednika tu we Lužicy. W cžajku tuteho tak wšchelašeho hibanja a wojowanja je nušne a dobre, so bywamy my Evangelšy na to dopomnjeni, ššto šmy a rēlamy, ššto mamy a ššto mamy šebi wažicž a ššto mamy šchitacž. — Šchtóž ma škladnošć, šhromadžišny Evangelškeho šwjaska wopytacž, tón ju njeshomdž. Wón budže drje so lubje rad sa to rošbudžicž, šam šylnicž tuto hibanje a tež tutón šwjask.

Ludowy žarowanški džen bē šebi w pošlednich lětach tež w Šakškej a wošebje tež we Lužicy njedželu Reminišcere dohnył. A njedžela Reminišcere je drje hižo sa pšchihod šwěšćena jako ludowy žarowanški džen, kotryž budže drje nētk tež

bórny sa žyly štat poštajeny. Nadžijomnje so pšchi tym njesa-pomni, dorašnje sa tutón džen wšchemu šahacžicž, šštož mohlo jón nēkať šahcž. Šsmjertna njedžela njeje wšchelašich pšchicžinow dla pšchihodna njedžela sa žyly lud, wošebje tež tohodla niz, dofelž je Šsmjertna njedžela drje Evangelškim džen wopominanja šemrětny niz pať Katolškim. Tak budžemy drje lēšja njedželu Reminišcere hišće bóle powšchittownje našich padnjenny wopominacž hač pošlednje lēta. Reminišcere budže šdobom přenja njedžela po wulkej rošbudnej wólbje. Njeh wona wo tym šwědcži, so šmy my cžinili wšchitžy, šštož winojcži bēšmy, a so šmy hotowi, cžinicž wšchitko, šštož winojcži šmy, tym, kiž sa naš pocžerpichu wójnšku šmjercž.

S Šasa. (Šyrkwiška štatistika.) W lēčje 1932 (cžibla w špinkomaj pošasuja na lēto 1931) šmy w našej wožadze mēli: wukšćerženny 40 (75), pacžerškich džecži 10 (6) šerbškich a 27 (23) nēmškich, šwěrowanny 22 (30), pošhowanny 30 (38), špowědnny 1879 (2056) — mjes nimi 121 (110) doma woprawjenny.

S Šakež. (Šyrkwiška štatistika.) W lēčje 1932 (cžibla w špinkomaj pošasuja na lēto 1931) šmy w našej wožadze mēli: porodow 55 (51), pacžerškich džecži 14 (11) šerbškich a 22 (18) nēmškich a š temu 4 (2) we wustawje sa šlepny, šwěrowanny 21 (21), pošhowanny 28 (26), špowědnny 2568 (2710) — mjes nimi 74 (99) doma woprawjenny.

Na pucž.

„Šštož mje pšchego šnowa šylni, to je ta myšl: „My njeišmy hrajka šlepeho pšchipada, nē, my šmy w Božej ruzy a pšchedwidžiwošć naš wjedže!““ Kralowa Lwiša, Pruska.

Našče cžesćzene cžitariki a našchi cžesćzeni cžitarjo namašaja dženka nētk hižo šecži šróč pod napišmom: „Na pucž.“ Šrótkke šlowo, kotrež dže być to, šštož napišmo praji: šlowo na pucž. Naš cžaj je tola tajki, so njemóžemy došć dobreho, pošylnjazeho, rošwucžowazeho šobu na pucž wšacž a so njeje nam žane šwědcženje pšchewjele, kotrež nam šwědcži wo tym, tak šu wěrjazy tež w najcžejšich cžajach i mozu kšesćizjanskeje wěrny šylni a mózni byli a wobštali a dohnyli. Tuž wšmimy š Božemu šlowu Biblije, kotrež pšchego jako přenje i našeho šopjenka š nam rēcži, šebi šobu na pucž tež pšchego tuto dalšče šlowo, dženka te, kotrež je nadobna pruska kralowa Lwiša wuprajika, jako bē jeje pruski kraj pšched nēhdže 125 lětami w tynšnej šlubinje a jeje lud w najcžejšich domachpntanjach. Š tutny pať so lud wudoby, dofelž bu tež šylny w tej kšesćizjanskej wěrje, w kotrež nadobna wječhowka tuto nadobne šwědcženje šwědcži, kotrež ma ru-nje nētkle nam wščem telko prajicž, — prajicž runje to, šštož nam najnušnišče je nētkle, hdyž je jich telko w našim ludu na tym, šadwelowacž. Niz tak! Niz tež to pošlednje, to jenicžte, šštož naš móže wukhowacž, wot so cžiknyć: wěru, dowěru na Boha. Prajmy šebi, pšcheymy šebi, pšchiwolažmy šebi: „Pomhaj Bóh!“ a dajmy šebi tež wot Boha pomhaj, so jemu dowěrjejo i cželom a dušhu, se wščemi šwojimi a se wščem šwojim, i wóžnym krajom a ludom a dopjelnjejo wšchitko i wutrobu, i ertom, i ruku, šštož šmy cžinicž winojcži, —

Šištowanje: Š. w B. sa Šerag. — R. we W. sa Šštomih. — R. w B. sa Šnroc.

Šamotliwy redaktor šarať Wyracž w Pošacžizach. — Šššchč a našak Ššmoleržy tnišicžicžerjone a tnišarjone, šap. šr. i wobow. ruť. w Budyščinje Wukhadža kōždu šobotu a placži šchšwórcžlěnje 108 pjenještom.